

چشم انداز گفتگوی صلح

رحیم حمیدی

گفت که برخورد کنونی حکومت مرکزی با گروه طالبان تا اندازه زیاد وضعیت را دشوار نموده است.

در کنار این مسئله ما شاهد چند دستگی در میان نخبگان سیاسی در امر مبارزه با تروریسم و گروه طالبان می باشیم. رئیس جمهور و حلقه‌های دور و بر آن تأکید زیاد بر گفتگوی صلح دارد. در مقابل اما، برخی دیگر همانند ژنرال دوستم، معاون اول ریاست جمهوری و حلقه‌های دور در دستگاه ریاست جمهوری و ایالات متحده آمریکا می باشند. در یک و نیم دهه گذشته، راه دشوار را پشت سر گذاشته ایم ولی تلاش ما به خاطر فقدان یک استراتژی چندان نتیجه بخش نبوده است.

در کنار همه این‌ها باید ضعف نخبگان سیاسی و فقدان اراده سیاسی برای مبارزه با فساد اداری را اضافه کرد. واقعیت امر این است که ضعف و نبود اراده سیاسی برای مبارزه با فساد کمک های جامعه جهانی را بر باد داده است. هیچ کاری به آن شکلی که باید انجام می شد، انجام نشده است. همه این مسائل بر روند گفتگوی صلح و چشم انداز آن تأثیر می گذارد.

نبراهین، سال سخت و دشوار برای مردم، نبره‌های امنیتی و حکومت افغانستان در پیش رو است.

دوم: اما آنچه وضعیت را درنگان می سازد عدم تمایل حکومت مرکزی در سرکوب گروه طالبان است. گروه طالبان به منظور پیش برد گفتگوی صلح دفتر سیاسی ایجاد نموده است. به دیگر سخن، آن‌ها از دفتر سیاسی خود به عنوان ابزار سیاسی در برابر حکومت افغانستان و جامعه جهانی استفاده می کند. اما در عمل هیچ گاه انگیزه واقعی خود را برای گفتگوی صلح نشان نداده است. در میدان جنگ قدرت مند تر عمل نموده است. این نشان از رفتار و برخورد دوگانه گروه طالبان با حکومت افغانستان و جامعه جهانی است. در مقابل اما، حکومت افغانستان کمتر تمایل به جنگ و سرکوب این گروه از خود نشان داده است و بیشتر تلاش نموده است که تا با برخورد تساهل آمیز آن‌ها را به گفتگوی صلح تشویق سازد. برخورد تساهل آمیز اما، نتیجه ای جز قربانی کردن نبره‌های امنیتی و مردم افغانستان چیزی در پی نداشته است. از این جهت، می توان

آن‌ها حتی در صدد ایجاد حکومت موازی آن‌ها از شرکت های مخابراتی خواهان پرداخت مالیه شدند. این مهم زمانی مطرح شد که حکومت افغانستان ده درصد مالیه بر مشریان شرکت های مخابراتی وضع نمودند. درخواست آن‌ها را خیلی‌ها امری برای ایجاد حکومت موازی درک نمودند.

از طرف دیگر، در اکثر زمستان‌ها گروه طالبان به خاطر سردی هوا به لانه های زمستانی خود می خزید. جنگ‌ها فروکش می کرد. در زمستان جاری اما، آن‌ها به حملات خود ادامه دادند. اکنون در ولایت بغلان جنگ شدید میان نیروهای امنیتی و گروه طالبان ادامه دارد. همچنین، نیروهای امنیتی در ولسوالی های ولایت هلمند، برخی ولسوالی های ولایت بدخشان با گروه طالبان در حال جنگند. این جنگ قبول نبوده است. در واقع، پیش شرط های گروه طالبان به نوعی مختل کننده بوده است. در سال ۲۰۱۵ آن‌ها حملات خود را شدت بخشیدند و در صدد تصاحب ولایت ولسوالی برآمدند. کنترل ولایت قندوز را برای مدت چند روز در کنترل گرفتند.

چندی پیش، ژنرال جان کمبل فرمانده قبلی نبره‌های بین المللی در کابل گفته بود که اگر در دو ماه آینده گفتگوی صلح نتیجه ندهد، سال ۲۰۱۶ میلادی همانند سال قبل خونین خواهد بود. اکنون سومین دور نشست چهار جانبه میان افغانستان، پاکستان، ایالات متحده آمریکا و چین به منظور مشخص کردن نقشه راه دست یابی به صلح در اسلام آباد برگزار شده است. در سومین دور گفتگو چهار جانبه اگر نقشه راه ترسیم نگردد به نظر می رسد که تلاش‌ها برای دست یابی به صلح و کشاندن گروه طالبان به مذاکره دولت به میز مذاکره، این زودی‌ها نتیجه‌ای نخواهد داد. بنابراین، احتمال تکرار وقایع سال ۲۰۱۵ در سال پیش رو زیاد است. مقامات کابل نیز بر این باور است که گفتگوی صلح در زمستان کنونی نتیجه‌ای نخواهد داشت. عبدالله، رئیس اجرائیه حکومت وحدت ملی در گفتگوی با رویترز گفته بود که امیدوار است که در شش ماه بعدی گفتگوی صلح آغاز شود. از طرف دیگر، بودجه شورای عالی صلح که از طرف ایالات متحده آمریکا و بریتانیا پرداخت می شد نیز قطع گردیده است. از جانب دیگر، گروه طالبان از سال ۲۰۱۴ به این سو حملات خود را گسترش داده اند.

در ارتباط با گفتگوی صلح چند نکته قابل یادآوری است.

اول: از زمان تأسیس شورای عالی صلح تا کنون گروه طالبان علاقمندی و انگیزه‌ای برای گفتگوی صلح نشان نداده است. بلکه در مقابل حملات این گروه افزایش چشمگیر یافته است. تنها در برخی موارد سخن از پیش شرط‌ها می میان آورده است که آن پیش شرط‌ها تا حدودی زیادی از جانب مردم و حکومت افغانستان قابل قبول نبوده است. در واقع، پیش شرط های گروه طالبان به نوعی مختل کننده بوده است. در سال ۲۰۱۵ آن‌ها حملات خود را شدت بخشیدند و در صدد تصاحب ولایت ولسوالی برآمدند. کنترل ولایت قندوز را برای مدت چند روز در کنترل گرفتند.

سرمقاله نقشه راه و آینده مذاکرات صلح

محمد رضا هویدا

در سومین دور نشست های چهار جانبه صلح در اسلام آباد، «نقشه راه» برای صلح نهایی شد. نشست های چهار جانبه که در آن افغانستان، پاکستان، آمریکا و چین شرکت دارند، تقریباً سریع پیش رفته است. نشست های گروه هماهنگی چهار جانبه صلح ابتدا در ۲۱ جدی در اسلام آباد و سپس در ۲۸ جدی در کابل برگزار شد. اینکه در سومین دور این نشست‌ها، اعضا توانسته اند بر سر نقشه راه به توافق برسند، گام بزرگی به شمار می رود. در اعلامیه پایانی این نشست آمده است: گروه هماهنگی چهار جانبه، روی نقشه راهی که مراحل روند گفتگوهای صلح را مشخص می سازد، به توافق رسیده است. کشورهای گروه هماهنگی چهار جانبه، توافق کردند که تلاش‌ها را برای تعیین تاریخ گفتگوهای مستقیم صلح، میان نمایندگان حکومت افغانستان و گروه های طالبان ادامه دهند. توافق می رود تا پایان فبروری سال روان میلادی، تاریخ گفتگوهای مستقیم تعیین شود.

شماری از شخصیت های سیاسی، کشورها و تحلیلگران بر این باور هستند که با شرکت دو قدرت بزرگ دنیا که در فضای افغانستان و منطقه دخالت عمده ای دارند، احتمال زیادی می رود که این گفتگوها به نتیجه برسد و در نهایت طالبان مجبور شوند که بر سر میز مذاکره با دولت افغانستان بنشینند. از جمله عبدالله عبدالله، رئیس اجرائیه حکومت افغانستان چند روز پیش گفته بود که امیدوار است، گفتگوهای مستقیم با طالبان در شش ماه آینده آغاز شود.

حضور کشورهای بزرگی که تصور می شود هم بر پاکستان نفوذ دارند و هم بر افغانستان و هم بر فضایی منطقه ای و جهانی نفوذ قابل ملاحظه ای دارند، در این گفتگوها امیدواری‌ها را برای رسیدن به توافق به منظور آغاز گفتگوهای صلح میان دولت افغانستان و طالبان را بیشتر ساخته است.

بدینیه‌ها:

دولت افغانستان در گفتگوهای صلح تجربه موفقی نداشته است. اصولاً احزاب سیاسی و دولت های افغانستان در طول نزدیک به چهار سال گذشته در باب مذاکره و رسیدن به صلح تجربه موفقی نداشته اند. اما به هر صورت جدول دور تلاش‌هایی که به هدف آغاز گفتگوهای صلح برگزار شده است، بدون نتیجه پایان یافته است. طالبان هنوز هم با بدبینی به گفتگوهای صلح می نگرند و دولت افغانستان نیز با ناامیدیه این تلاش‌ها می بیند. آنچه در این روزها نیز می گذرد، نشان می دهد که طالبان به شدت به حملات خود بر دولت افغانستان افزوده تا امتیازهای بیشتری بگیرد. مسئله دیگری که دولت افغانستان با آن روبرو است، عدم اجماع داخلی در مورد گفتگوهای صلح با طالبان است. دولت افغانستان همواره بر این معضل روبرو بوده که نتوانسته در داخل دولت و کشور به اجماعی قوی برای روبرو شدن با طالبان برسد.

شرایط:

دولت افغانستان همواره تأکید کرده است که طالبان نباید برای گفتگوهای صلح پیش شرط داشته باشند. این بدان معنا است که خود نیز پیش شرطی برای صلح ندارد. اما پیش شرطهایی که دولت افغانستان مطرح می کند، از تعهد به قانون اساسی گرفته تا حقوق بشری تا دستاوردهای گذشته همه مطرح هستند. حد اقل مردم افغانستان بدون این پیش شرط‌ها نمی توانند با طالبان به گفتگو بنشینند.

طالبان نیز پیش شرط‌های خود را دارند. پیش شرط‌هایی که برای دولت و مردم افغانستان سخت است تا به آنها تن دهد. از آزادی رهبران آنها گرفته تا خروج نیروهای خارجی از افغانستان و تا تطبیق قرائت های سختگیرانه طالبان از دین همه به نحوی نشستن بر سر میز مذاکره را سخت و دشوار می سازد.

نتیجه:

آنچه امروز اهمیت دارد، آمادگی ذهنی طرف های درگیر و کشورهای صاحب نفوذ برای نشستن دور میز مذاکره است. این آمادگی در دولت افغانستان به شدت دیده می شود و اما در طرف طالبان با توجه به مشکلات و دسته بندی‌هایی که به وجود آمده است با شک و تردید نگرین می شود. کشورهای صاحب نفوذ بر طالبان و دولت افغانستان نیز سیاست های پیدا و پنهانی دارند که رسیدن به سیاست های پنهان آنها سخت است. لذا فقط باید منتظر آینده بود تا نتیجه این تلاش‌ها را دید.

مصاحبه با نوریه بارکزی از زنان مبتکر و فعال کشور

اما کشور های همسایه افغانستان با مداخلات آشکار شان در امور داخلی افغانستان و دامن زدن به تعصبات زبانی و سمتی افغانستان عزیز را با شعله ور ساختن جنگ داخلی ویران ساختند.

نا امنی، بی ثباتی و حضور چند ساله طالبان مزبور در قدرت، این کشور را به میدان تروریزم بین المللی و مقر امن برای فعالیت های القاعده مبدل ساخت که امنیت و سلامت پنهان را با خطر مواجه ساختند و مثال آن حادثه یازدهم سپتمبر است که جهان را تکان داد.

فصل جدید پس از سقوط رژیم سیاه طالبان و حضور آمریکا با سایر متحدین بین المللی اش به افغانستان رنگ دیگری داد و مردم افغانستان دو باره از صفر آغاز کردند و میراث امروز این حمایت، نیرو امنیتی در حدود چار صد هزار نفری است که تضمین کننده ثبات افغانستان در آینده میباشند.

متأسفانه از افغانستان در سال ۲۰۱۶ نیز به عنوان یک کشور خطرناک و بزرگترین تولید کننده مواد مخدر جهان و دومین کشور فاسد جهان یاد می شود که باعث گرانای ها نسبت به آینده افغانستان نزد مردم شده است.

روی هم رفته اگر حکومت افغانستان از فرصت طلایی حمایت دراز مدت جامعه جهانی با یک تعریف واضح و آشکار از گروه طالبان و سایر گروه های دهشت افکن استفاده کنند آینده خوبی خواهیم داشت، مطمئن هستیم که دیگر افغانستان به عقب بر نمیگردد و ما شاهد یک افغانستان متحد، با ثبات و پیشرفته خواهیم بود.

۷: برای آینده چی برنامه دارید؟

سوالی خیلی خوبی را مطرح کردید سالها دوری از وطن با وجود که چندین بار به شکل طولانی در کابل بعد از سقوط رژیم سیاه طالبان حضور داشتم و فعالیت های مختلفی در خارج از کشور داشتم اما حالا با توجه به مشکلات موجود در پارلمان افغانستان میخوام در کنار مردم ام به عنوان خادم شان حضور داشته باشم. میخوام اصلاحات در قوانین بوجود بیارم و یک نماینده واقعی که همیشه پاسخگو باشد.

۸: پیام تان به مردم چیست؟

هموطنان نهایت عزیز بیاید از گذشته پند گرفته و در تصمیم آینده تان محتاط باشید کشور مان بیشتر به اتحاد و همدلی ضرورت دارد. بیاید با خاموش ساختن آتش نفاق و تعصبات هموطنان خویش را به برداری و یکدیگر پذیری تشویق کنیم زیرا که بدون فرهنگ تحمل و همدیگر پذیری پیشرفت ناممکن است.

افغانستان: زنان چه نقشی میتوانند در تحول کشور داشته باشند؟

بینید همانگونه که در جواب سوال قبلی تان به عرض رساندم باید گفت که زنان هیچ تفاوتی نسبت به مردان ندارند و در تمام امورات محوله یک کشور همگام با مردان میتوانند نقش ایفا کنند.

ارتقا یک جامعه بدون حضور و نقش گسترده زنان در تمامی سکتور های اساسی یک کشور بر علاوه که ناممکن است خیالی بیش نخواهد بود. بنابراین زنان نقش مهمی در تحول کشور دارد و بالخصوص در کشور عزیز ما افغانستان بیشتر نیاز به حضور پر رنگ زنان در تمامی بخش ها داریم.

افغانستان: آینده افغانستان را چگونه می بینید؟

اجازه بفرمایید تا قبل از پاسخ مستقیم این سؤال یک تبصره کوچکی داشته باشم. اگر نگاهی به تاریخ معاصر افغانستان داشته باشیم می بینیم که افغانستان یکی از قویترین کشور های منطقه بوده است.

بیسوادی و فقر دو عامل اصلی عدم احترام به حقوق زنان در افغانستان میباشد. زنان در افغانستان بارها مورد خشونت قرار گرفته اند. هنوز هم در بعضی از قریه جات افغانستان دختران اجازه رفتن به مکتب را ندارند و در هیچ یکی از امورات زندگی شخصی شان با آنان مشوره صورت نمیگیرد.

دین مقدس اسلام به عنوان یک اصل کاملیترین حقوق را برای زنان قائل است؛ اما بیسوادی و عنعنات خلاف اصول و عقائد اسلامی مردم افغانستان را وا داشته است تا حقوق اساسی زنان را رعایت نکنند.

فصل جدید در افغانستان تا اندازه ای آگاهی های مردم را در شهرها بیشتر ساخت و زنان تحصیل کرده مبارزه خوبی جهت بدست آوردن حقوق اساسی هم نوعان خویش داشته اند اما با انهم میزان بلند خشونت علیه زنان را در مقایسه با تمامی کشورهای منطقه و جهان با خود داریم که نیاز به توجه جدی و کار بیشتر در این راستا دارد.

به ترک وطن ساخت و همانند میلیون ها افغان دیگر با چشمان پر از اشک راهی خارج از افغانستان شد، اما در هر لحظه به افغانستان فکر میکرد و قلبش همیشه برای مردم و کشورش می تپید.

افغانستان: تعریف تان از زندگی چیست؟

زندگی بزرگترین هدیه خداوند برای بشر است و همانگونه که خداوند به عصر یعنی زمانه قسم یاد کرده است بشر از هر لحظه این امانت بزرگ در روز محشر پاسخگو خواهد بود و بر ماست تا قدر آنرا دانسته و از هر ثانیه این تحفه بزرگ خداوندی استفاده مثبت نموده و آنرا در راستای مثبت سیری نماییم.

زندگی یعنی تکاپو، زندگی یعنی هیاهو و زندگی یعنی شب نو روز نو و اندیشه نو و در خاتمه برداشت من از زندگی اینست که ما باید تصور کنیم که در یک دنیا شیشه ای زندگی میکنیم و در این دنیا نباید جانب کسی سسنگی را بر تان کرد چون با بر تان کردن سنگ اولین چیزی که میشکند دنیای خود انسان است.

افغانستان: تا حال در کدام عرصه ها مصروف خدمتگزاری بوده اید؟

در زمان جنگ های داخلی با موسسه آریا همکاری داشتم که موسسه مزبور شخصی بوده و در عرصه خدمت به خانم ها فعالیت داشت متعقبا موسسه ارتقای ظرفیت زنان و اطفال را ایجاد کردم که خیلی ها مفید واقع شد. گام بعدی راه اندازی کورس درایوری برای خانم هسا به گونه رایگان بود که تحت نام کورس رانندگی حنا در باغ زنانه کابل واقع در شهرها فعالیت داشت مهمتر از این افتخار برگزاری چندین نمایشگاه صنایع دستی زنان را در ولایات جلال اباد، کنر، پروان و کابل داشتم که هزار ها نفر بازدید کننده داشت و مشوق خوبی برای خانم ها در عرصه تجارت بود.

فعالیت در شهر هامبورگ در شوروی هماهنگی زنان افغان مقیم در اروپا و راه اندازی نمایشگاه لباس های افغانی نیز گام های بعدی ام بوده است و در کنفرانس صلح و دموکراسی در شهر استراسه بورگ فرانسه نیز اشتراک داشته ام.

افغانستان: چی مشکلات فرآه راه زنان افغان وجود دارد؟

زن مادر است، زن عضو فعال یک خانواده و جامعه است و بالاخره زن است که گهواره به دست استعداد ها را به جامعه تقدیم میکند. اما در کشور ما افغانی بیشتر زن را به عنوان یک موجود دومی که فقط برای کار های شاقه و بودن در منزل همانند یک زندانی شخصی افریده شده مینگردند.

روزنامه افغانستان: بانو نوریه بارکزی چه تعریفی از خود دارید؟

شاید هیچ شخصی وقتی به سوال تعریف از خودش مواجه شود به جز از بعد مثبت ان به بعد دیگری نپردازد و مهمترین جواب این سوال همانا برداشت مردم نسبت به شخصیت نوریه بارکزی است که اگر مثبت باشد با هم منفی هردو با کمال احترام بیشتر و بیشتر مورد قبول من واقع خواهد شد.

نوریه بارکزی در یک خانواده روشنفکر و تحصیل کرده به دنیا آمد و تربیت خانوادگی و مسوولیت پذیری تمام خانواده در قبال جامعه و کشور شان یگانه مشوق خوب برای نوریه بارکزی گردیده است.

جنگ و بی ثباتی نوریه بارکزی را مجبور

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.

هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله ییاتگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا
مدیر مسول: محمد رضا هویدا
سردبیر: حفیظ الله زکی
کاریکاتورست: خالق علی زاده

دبیران: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۲۷

